

Vyvěšeno dne: 17. 7. 2026

Svěšeno dne: 31. 7. 2026

Adéla Žemlová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrda a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **1. IT Gymnázium, s. r. o.**, se sídlem K Cihelně 129, Praha 9, zast. JUDr. Michalem Franěm, advokátem, se sídlem Truhlářská 1108/3, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/5, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 2. 2026, č. j. 5 A 83/2025-43,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2025, č. j. MSMT-5893/2025-5, ve věci zápisu oborů vzdělávání.

[2] Stěžovatel je právnickou osoba vykonávající činnost školy; v rejstříku škol a školských zařízení má zapsaný obor vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium. Požádal žalovaného o zápis oborů vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium a 79-41-K/61 Gymnázium. Žalovaný žádost zamítl s odkazem na § 148 odst. 3 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), jelikož záměr stěžovatele nebyl v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027 (dále „dlouhodobý záměr ČR“), který stanovuje omezení pro rozšiřování kapacit 8letých a 6letých oborů vzdělávání, což podle žalovaného není v souladu s žádostí o zápis 8letého a 6letého oboru vzdělávání. Dlouhodobý záměr ČR konkrétně stanoví: „V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. ročníků ZŠ do 1. ročníků 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající oborové kapacity. Navyšení kapacity oboru 6letého gymnázia lze předpokladu

současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole.“ [kapitola I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, 3. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 3. 2. Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání, písm. b)]. Jinými slovy, podle dlouhodobého záměru ČR nebudou navyšovány kapacity 8letých gymnázií vůbec a kapacity 6letých gymnázií budou navyšovány pouze, sníží-li se zároveň stejnou měrou kapacita 8letého gymnázia na stejné škole.

[3] Rozklad podaný proti prvostupňovému rozhodnutí ministr žalovaného (dále „ministr“) zamítl; konstatoval shodně, že žádost nebyla v souladu s dlouhodobým záměrem ČR, byly tak naplněny podmínky pro zamítnutí žádosti podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona, dle kterého *„pokud žádost o zápis školy není v souladu s dlouhodobým záměrem ČR nebo s dlouhodobým záměrem příslušného kraje, je zapotřebí žádost zamítnout“*. Dále ministr argumentoval tím, že omezení pro rozšiřování kapacit 8letých a 6letých oborů vzdělávání je ústavně konformní s odkazem na judikaturu Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu. Toto omezení nijak neomezuje ústavní právo na vzdělání ani právo na alternativu ve vzdělávání. Ministr zpochybnil tvrzení stěžovatele, že obory vzdělání, které chce zapsat, mají přinést alternativu ve vzdělávání; dle ministra nesplňuje škola stěžovatele charakteristiku alternativy ve vzdělávání; tou totiž není pouhá skutečnost, že škola zamýšlí provádět rozšířenou výuku určitých předmětů, nebo to, že volí odlišný přístup k dílčím aspektům vzdělávání. Za alternativní vzdělávání je obecně považováno vzdělání využívající odlišné pedagogické přístupy, jako je např. Montessori, Daltonský plán či Waldorfská pedagogika. Zároveň se ministr vymezil proti tvrzení, že omezení v dlouhodobém záměru ČR je pouhé „kvantitativní hledisko“; podle ministra má hlubší význam – snížení nadměrného odchodu žáků ze základních škol, přičemž toto pravidlo stanovené v dlouhodobém záměru ČR je nástrojem státu pro vzdělávací politiku, který má za cíl zabránit dalšímu prohlubování nerovností ve školství.

[4] Proti rozhodnutí o rozkladu podal stěžovatel **žalobu**, v níž namítal zejména nesprávné právní posouzení věci, nedostatečné zohlednění tvrzených kvalitativních aspektů poskytovaného vzdělávání, jakož i tvrzený rozpor mezi dlouhodobým záměrem ČR a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2024-2028 (dále jen „dlouhodobý záměr hl. města Prahy“). Tvrdil, že dlouhodobý záměr ČR není vykládán ústavně konformně tak, jak to požadují nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022, č. j. 10 As 320/2020-58, z nichž podle stěžovatele vyplývá, že se dlouhodobé záměry musejí vykládat mimo jiné i se zřetelem k právu rodičů na alternativu ve vzdělání, souvisejícím s respektem k jejich náboženskému a filozofickému přesvědčení a s požadavkem na zajištění plurality ve vzdělávání. Stěžovatel je názoru, že limitace pro víceletá gymnázia obsažená v dlouhodobém záměru ČR v podstatě znamená stop stav zápisu nových škol, oborů nebo navyšování stávajících oborových kapacit víceletých gymnázií, ale bez stanovení dalších kritérií, čímž sama o sobě zasahuje do jádra práva na vzdělání, když na úrovni celé republiky znemožňuje vznik či rozšíření tohoto typu škol, ale též jejich alternativ, ať již veřejných nebo neveřejných (soukromých nebo církevních) zřizovatelů.

[5] Stěžovatel dále namítl, že ministr nedostatečně zohlednil specifika jím poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání, která naplňují pojem alternativní vzdělávací koncepce. Uvedl, že po poskytování oborů víceletých gymnázií je velká poptávka z řad rodičovské veřejnosti i od uchazečů, s čímž se ministr dostatečně nezabýval. Namítl též, že omezení v dlouhodobém záměru ČR (tj. zákaz zápisu nových 8letých a 6letých gymnázií), není vhodným prostředkem k naplnění „hlubšího záměru“, který definoval ministr (snížit nadměrný odchod žáků ze základních škol, a tím zamezit navyšování nerovností ve vzdělání). Tyto úvahy ministra nekorespondují dle přesvědčení stěžovatele s faktickou realitou v českém školství. Deklarovaný cíl rovnosti je pouhou iluzí; jako efektivnější řešení se nabízí zvyšování kvality vzdělávání na druhém stupni základních škol. Ministr se nijak nevypořádal s námitkami týkajícími se rozporu

pokračování

mezi dlouhodobým záměrem ČR a dlouhodobým záměrem hlavního města Prahy; současné nastavení obou dlouhodobých záměrů v podstatě za žádné situace stěžovateli neumožňuje vyhovět oběma záměrům současně.

[6] **Městský soud** žalobní námitky neshledal důvodnými a žalobu zamítl. K námitce, že ministr nedostatečně vysvětlil vztah mezi dlouhodobým záměrem ČR a dlouhodobým záměrem hl. města Prahy, respektive, že není možné, aby subjekt v Praze splnil oba dlouhodobé záměry současně, se městský soud ztotožnil se závěry žalovaného; pro zamítnutí žádosti postačí nesoulad žádosti pouze i jen s jedním z dlouhodobých záměrů. Při rozhodování o zápisu nového oboru nemá příslušný správní orgán možnost volby přiklonit se k celorepublikovému nebo krajskému dlouhodobému záměru. Pro zápis nového oboru je nutné, aby žádost byla v souladu s oběma dlouhodobými záměry; tato podmínka plyne přímo z jazykového výkladu § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona; nesplňuje-li ji žadatel, nelze učinit jinak, než žádost zamítnout.

[7] Městský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu konstatoval, že v případě aplikace ustanovení zákona je nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění; pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost, lze upřednostnit výklad *ratione legis* před výkladem jazykovým. Jazykový výklad § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona je dle městského soudu zcela jasný a nedává prostor pro jinou interpretaci než tu, která je v tomto ustanovení výslovně uvedena. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které není-li žádost o zápis oborů vzdělávání v souladu jak s dlouhodobým záměrem ČR, tak i s dlouhodobým záměrem příslušného kraje, je nutné žádost zamítnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2021, č. j. 2 As 208/2020-31, bod [19], nebo rozsudek ze dne 27. 2. 2020, č. j. 2 As 69/2019-40, bod [18]).

[8] Městský soud se dále zabýval otázkou ústavní konformity výkladu dlouhodobého záměru ČR, se kterou se úzce pojí námitka specifika jím poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání a námitka zájmu rodičů. Ke stěžovatelem odkazovanému nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17, městský soud konstatoval, že nelze říci, že by v posuzované věci nastala situace, že by dlouhodobý záměr ČR dopadal odlišně na státní školy a na nestátní školy. Omezení pro zápis nových 6letých a 8letých gymnázií totiž dopadá jak na státní, tak i na nestátní školy. Dle městského soudu zároveň ani nenastává situace, která je popsána ve stěžovatelem odkazovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 320/2020; zde byla omezení stanovená krajským dlouhodobým záměrem vykládána jako omezení čistě kapacitní; příslušné správní orgány v podstatě vykládaly omezení stanovené v krajském dlouhodobém záměru tak, že nové nestátní školy mohou být v kraji založeny pouze, je-li v okruhu 8 kilometrů od místa plánovaného založení nové školy naplněná kapacita státních škol. Tento výklad považoval Nejvyšší správní soud jako ústavně nekonformní, jelikož omezuje možnost plurality vzdělávání a právo rodičů na alternativu ve vzdělávání. Jinými slovy, správní orgány nemohou zamítnout žádost o zápis školy pouze z kapacitních důvodů, ale je nutné vzít v úvahu také kvalitativní aspekty; těmi mohou být tvrzená odlišná (alternativní) vzdělávací koncepce oproti stávajícím školám, podpora místní samosprávy a doložený zájem rodičů.

[9] Městský soud se ztotožnil s názorem žalovaného, resp. ministra, že stěžovatelem tvrzená specifika jím poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání nenaplnují charakteristiku alternativního vzdělávání. Prvky, které stěžovatel vyjmenovává (zohlednění individuality každého žáka a usilování o dosažení jeho osobního maxima, zaměření na zdravý životní styl po fyzické i psychické stránce, orientace na výuku moderní technologie a jejího etického využívání napříč obory, rozvoj potřeb celoživotního vzdělávání, apel na společenskou

odpovědnost a hodnoty moderní demokracie, rozvoj k podnikavosti a vytváření pracovních příležitostí pro sebe i druhé), nejsou natolik systémově odlišnými přístupy ke vzdělávání, které by se daly podřadit pod alternativní (jako např. Montessori, Waldorf, Freinet či Daltonský plán). Tyto prvky je možné nalézt v určité míře u každé školy, resp. v podstatě u každé školy je možné nalézt prvky přístupu k výuce, kterými se odlišují; vykládalo-li by se alternativní vzdělávání extenzivně tak, jak činí stěžovatel, docházelo by k absurdním situacím, kdy by každá střední škola, která pouze originálně popíše svůj přístup ke vzdělání, musela být považována za školu s alternativním koncepčním vzděláváním. Stěžovatel však ani v podané žalobě neuvedl, v čem konkrétně má spočívat jeho alternativní přístup k výuce. Městský soud konstatoval, že žalovaný správně posoudil, že z žádosti neplyne, že by navrhovaná výuka odpovídala alternativní vzdělávací koncepci; dospěl rovněž ke správnému závěru, že dlouhodobý záměr ČR není v aplikaci na posuzovanou věc ústavně nekonformní.

[10] Co se týče tvrzeného nedostatečného posouzení velké poptávky rodičů o 6leté a 8leté gymnázium, městský soud uvedl, že se ministr s touto námitkou vypořádal dostatečně, byť stručně. Poptávka rodičů je jistě důležitým kritériem, které se má při rozhodování o žádosti vzít v úvahu, nicméně není jediným kritériem. Žalobní námitka a argumenty týkající se vhodnosti opatření stanovených dlouhodobým záměrem ČR označil městský soud spíše za stěžovatelovy politické názory, které nemají právní relevanci pro přezkum napadeného rozhodnutí. Rovněž žalobní námitky, že omezení rozšiřování kapacit víceletých gymnázií nepřispěje k rovnosti ve vzdělání, a naopak by bylo vhodnější zajistit lepší kvalitu vzdělávání na druhém stupni základních škol, nejsou v posuzované věci právně relevantní.

[11] V **kasační stížnosti** stěžovatel napadá rozsudek městského soudu z důvodů tvrzeného nesprávného právního posouzení věci, vady řízení před správními orgány i soudem a dále pro jeho nepřezkoumatelnost [§ 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.]

[12] Stěžovatel předně namítá, že městský soud nesprávně posoudil otázku souladu žádosti s dlouhodobými záměry vzdělávání, když bez dalšího přisvědčil závěru žalovaného, že nesoulad žádosti s dlouhodobým záměrem ČR postačuje pro zamítnutí žádosti. Podle stěžovatele je nutné dlouhodobé záměry vykládat ústavně konformně a v jejich vzájemných souvislostech, zejména v situaci, kdy jsou dlouhodobý záměr ČR a dlouhodobý záměr hl. města Prahy ve vzájemném rozporu. Správní orgány nepřikládaly samotnému rozporu dlouhodobých záměrů žádnou váhu, byť právě enormní podpora místní samosprávy může být jedním z kvalitativních kritérií pro posouzení souladnosti žádosti s dlouhodobým záměrem; stejně tak postupoval i městský soud. V tomto případě se dokonce jedná o podporu tak masivní, že hl. město Praha formulovalo svůj dlouhodobý záměr v přímém protikladu s dlouhodobým záměrem ČR. Okruh kvalitativních hledisek pro posouzení žádosti může být pro každý jednotlivý případ jiný, jak plyne z rozsudku NSS sp. zn. 10 As 105/2024, zejména body 28 a 29. Správní orgány ani městský soud nehodnotily rozpor dlouhodobých záměrů v kontextu toho, zda nezakládá kvalitativní kritérium samo o sobě, a to v takové míře, že koriguje kapacitní omezení stanovené dlouhodobým záměrem ČR.

[13] Správní orgány i soud prvního stupně se v rámci hodnocení žádosti optikou kvality nesprávně soustředily právě a jen na tři kritéria, jež byla podstatná ve věci posuzované Nejvyšším právním soudem v rozsudku NSS sp. zn. 10 As 320/20208; tato kritéria městský soud posuzoval jako jediná možná; takový přístup však není správný a nemůže obstát při konfrontaci se závěry shora uvedeného rozsudku NSS a též rozsudku NSS sp. zn. 10 As 105/2024, ve kterém Nejvyšší správní soud přímo uvádí: „Naopak *záměrně* neuvedl, jaká další (kvalitativní) kritéria mají správní orgány hodnotit, neboť ty se budou lišit v každé jednotlivé věci. Právě tato skutečnost, že nelze dopředu říct, o jaká kritéria se může jednat, zaručuje požadavek na řádné individualizované rozhodování správních orgánů vycházející ze skutečného stavu věci (k tomu srov. např. již § 2 odst. 4 správního řádu, podle kterého dbá správní orgán mj.

pokračování

na to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu). Právě tento výsledek byl hlavním cílem NSS v jeho rozsudku. Správní orgány se nemají spokojit pouze s kvantitativním kritériem, ale mají hodnotit i další skutečnosti konkrétní věci.“

[14] Pokud se jedná o hledisko alternativní vzdělávací koncepce, správní orgány i soud zcela nesprávně prosazují, že alternativní vzdělávání může být představováno toliko jedním z již zavedených systémů užívajících odlišný pedagogický přístup, jako např. Montessori, Waldorf, Freinet nebo Daltonský plán; takový zužující výklad však nemá oporu v citované judikatuře. Stěžovatel uvádí, že nabízí alternativní vzdělávací koncepci v podobě odlišného a specifického přístupu ke vzdělávání. Nad rámec již zmíněného v dosavadních podáních stěžovatel dodává, že navíc drtivou většinu prvků z Montessori vzdělávání splňuje, také klade důraz na podporu nadání a talentu jednotlivých žáků, což je aktuální téma českého vzdělávání. Sama zakladatelka školy Mgr. Markéta Fibigerová byla v roce 2020 právě za založení unikátní školy vymykající se běžným standardům zařazena mezi 20 největších inovátorů Česka v žebříčku sestaveném Hospodářskými novinami a CzechCrunchem.

[15] Stěžovatel nesporně, že žalovaný může prostřednictvím dlouhodobého záměru ČR jakožto strategického dokumentu odborného a politického charakteru regulovat strukturu vzdělávacího systému a realizovat vzdělávací politiku státu, činí tak mj. právě stanovením kvantitativních kritérií, které však nejsou nepřekročitelné. Je třeba dodat, že i pokud dlouhodobý záměr ČR ve vztahu k 8letým gymnáziím rozvádí pohnutky a důvody omezení pro zápis nových škol, oborů nebo rozšiřování kapacit, nečiní tak již v případě 6letých gymnázií, kde buď explicitní úprava chybí nebo je vyložene kapacitního charakteru. V případě 6letých gymnázií je v dlouhodobém záměru ČR v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření, podkapitole I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, čl. 3 Střední vzdělávání, odst. 3.2 Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání, písm. b), stanoveno pouze tolik, že „[n]avyšování kapacity oboru 6letého gymnázia lze zápsat za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole.“ Tato formulace představuje čistě kapacitní kritérium (obdobně např. případ řešený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. října 2024, č. j. 3 A 9/2024-54). O to více je pak potřeba ve vztahu k žádosti stěžovatele o zápis oboru 6letého gymnázia vyhodnotit kvalitativní faktory, které mohou převážit nad zmíněným kapacitním omezením, což ani správní orgány ani soud prvního stupně neučinily.

[16] Dle stěžovatele správní orgány ani soud prvního stupně nepostupovaly dle závěrů výše uvedené judikatury, tedy důsledně nezhodnotily v návaznosti na zásady a cíle vzdělávání vymezené v § 2 odst. 1 a 2 školského zákona, ústavněprávní přepisy a mezinárodní smlouvy soulad žádosti stěžovatele s dlouhodobým plánem ČR pohledem stěžovatelem tvrzených kvalitativních kritérií. Jinak by musely uzavřít, že žádost není v rozporu s dlouhodobým plánem ČR. Městský soud dle stěžovatele nijak nerefletoval, že žalovaný ve svém rozhodnutí neposoudil všechny konkrétní skutkové a právní okolnosti případu a postupoval v rozporu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění. S ohledem na výše uvedené je dle stěžovatele právní posouzení městským soudem nedostatečné a nesprávné a tím pádem nepřezkoumatelné.

[17] Žalovaný ve svém **vyjádření ke kasační stížnosti** nesouhlasí s názorem stěžovatele, že nebyly důvody pro postup podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona; klíčové je, že byl shledán rozpor žádosti s dlouhodobým záměrem ČR, který je souladný s ústavním pořádkem, přičemž pro zamítnutí žádosti o zápis údajů do rejstříku škol a školských zařízení postačuje nesoulad žádosti pouze s jedním z dlouhodobých záměrů. Pro věc není stěžejní, že v dlouhodobém záměru hl. města Prahy je proklamace, že hlavní město bude podporovat navyšování kapacit v oblasti 6letých a 8letých oborů středního vzdělání, protože tato proklamace nemá žádný vliv na nesoulad žádosti s dlouhodobým záměrem ČR, prostřednictvím kterého je stát

oprávněn regulovat vzdělávací soustavu. Správní orgány postupovaly podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona a nemohly postupovat jinak. Posouzení dlouhodobého záměru hl. města Prahy jako jakéhosi plošného kvalitativního kritéria, které má *přebít* regulaci obsaženou v dlouhodobém záměru ČR, nemůže podle žalovaného obstát.

[18] Žalovaný poukazuje na to, že dosavadní judikatura (počínaje rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022, č. j. 10 As 320/2020-58, č. 4440/2023 Sb. NSS) vychází z rozlišení mezi kvantitativními aspekty (např. kapacity vzdělávací soustavy, její struktura, demografický vývoj) a kvalitativními aspekty vztahujícími se ke konkrétní škole či oboru vzdělávání (např. alternativní vzdělávací koncepce, zájem místní samosprávy, zájem rodičů či jiné individuální okolnosti). Ustanovení dlouhodobého záměru hl. města Prahy (které je v rozporu s dlouhodobým záměrem ČR) má však zjevně povahu kritéria kvantitativního, nikoli kvalitativního. Jeho obsah směřuje k regulaci kapacit a struktury vzdělávací soustavy, nikoli k posouzení specifík konkrétní školy či oboru vzdělávání. Požadavek stěžovatele, aby byl tento rozpor posuzován jako kvalitativní kritérium vylučující nesoulad žádosti s dlouhodobým záměrem ČR, by tedy vedl k nepřipustnému směšování těchto dvou kategorií. Akceptace takového přístupu by navíc vedla k faktickému upřednostnění dlouhodobého záměru hl. města Prahy před dlouhodobým záměrem ČR, přestože § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona příkazuje zamítnout žádost při nesouladu s jakýmkoli dlouhodobým záměrem. To v situaci, kdy § 9 odst. 2 školského zákona předpokládá, že dlouhodobý záměr příslušného kraje bude respektovat pravidla určená dlouhodobým záměrem ČR. Žalovaný poukazuje na to, že stěžovatel byl s nesouladem své žádosti s dlouhodobým záměrem ČR od počátku srozuměn, když tuto skutečnost sám reflektoval již ve své žádosti. Argumentace, podle níž měl být dán rozhodující význam rozporu dlouhodobých záměrů, proto nepředstavuje reakci na nepředvídatelnost rozhodování správních orgánů.

[19] Žalovaný nepopírá, že z judikatury Nejvyššího správního soudu, na kterou stěžovatel poukazuje, plyne požadavek individualizovaného posouzení každé jednotlivé věci a zohlednění jejích specifických okolností. Z této judikatury však současně nevyplývá, že by správní orgány byly povinny vyhledávat neomezený okruh dalších kritérií nad rámec tvrzení účastníka řízení, ani že by bylo možné přiznat jakékoli tvrzené skutečnosti automaticky povahu kvalitativního kritéria způsobitelného ovlivnit výsledek řízení. Žalovaný má za to, že požadavek individualizovaného rozhodování byl v posuzované věci naplněn.

[20] Žalovaný nesouhlasí s názorem stěžovatele, že by pojem alternativní vzdělávací koncepce měl být vykládán v co nejširším smyslu; takový výklad by vedl k popření funkce tohoto kritéria, neboť by za alternativní bylo nutno považovat prakticky jakýkoli vzdělávací záměr, který se i jen v dílčích rysech odlišuje od jiných škol. Nelze považovat za rozhodující ani tvrzení stěžovatele, že jeho koncepce vykazuje určité prvky Montessori vzdělávání. Převzetí dílčích prvků určitého pedagogického směru bez vytvoření uceleného koncepčního systému nemůže vést k závěru, že jde o alternativní vzdělávací model.

[21] Dle žalovaného podstatná část tvrzené vzdělávací koncepce stěžovatele je vystavěna na prvcích odpovídajících standardním požadavkům českého vzdělávacího systému, jak jsou formulovány v právních a koncepčních dokumentech. Předně je třeba poukázat na § 2 odst. 1 písm. b) školského zákona, podle něhož se vzdělávání uskutečňuje zejména se zohledněním vzdělávacích potřeb jednotlivce. Tento princip se promítá i do zvláštní úpravy § 17 školského zákona, který upravuje vzdělávání nadaných žáků. Důraz stěžovatele na podporu nadání a talentu žáků tak není odlišným znakem alternativní vzdělávací koncepce, ale představuje naplňování výslovných zákonných požadavků kladených na vzdělávací systém. Obdobně je tomu v případě tvrzené individualizace výuky a komplexního rozvoje žáka. Tyto požadavky jsou systematicky rozpracovány v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia (dále jen „RVP G“), který

pokračování

v úvodních částech (zejména v kapitole „Pojetí a cíle gymnaziálního vzdělávání“ a v kapitole věnované klíčovým kompetencím) klade důraz na rozvoj osobnosti žáka, jeho individuálních dispozic a potřebu diferenciaci výuky. RVP G současně výslovně akcentuje rozvoj kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativních a sociálních kompetencí, což odpovídá stěžovatelem uváděným prvkům jeho koncepce. Tyto požadavky však nejsou omezeny pouze na gymnaziální vzdělávání, ale jsou systematicky přítomny již v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále jen „RVP ZV“), který se vztahuje na nižší stupně víceletých gymnázií. RVP ZV rovněž vychází z principu individualizace vzdělávání, rozvoje osobnosti žáka a tvorby klíčových kompetencí, a to jako základních cílů vzdělávací soustavy. Rovněž důraz na využívání moderních technologií a rozvoj kompetencí relevantních pro současnou společnost je standardním požadavkem vyplývajícím z koncepčních dokumentů státu, zejména ze Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, která klade zásadní důraz na digitální kompetence, modernizaci výuky a přípravu žáků na měnící se pracovní prostředí. Podobně lze hodnotit i stěžovatelem uváděný důraz na zdravý životní styl a celkový rozvoj žáka; tyto skutečnosti jsou reflektovány ve strategických dokumentech, např. v dokumentu „*Mládež v pohybu a ve zdraví 2024–2028*“, který formuluje cíle v oblasti podpory zdraví, pohybových aktivit a celkového wellbeingu žáků.

[22] K argumentaci stěžovatele poukazující na osobu zakladatelky školy a její zařazení mezi „inovátory“ v mediálním žebříčku žalovaný uvádí, že tato skutečnost není pro posouzení věci právně relevantní. Předmětem řízení o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení není osobní profil zřizovatele či jeho společenské ocenění, ale posouzení, zda jsou splněny zákonné podmínky stanovené zejména v § 148 školského zákona. Ocenění udělená v rámci mediálních či odborných žebříčků nemají povahu právního kritéria a nemohou ovlivnit závěr o splnění či nesplnění těchto podmínek. Žalovaný nad rámec uvedeného podotýká, že ani stěžovatelem uváděné mediální ocenění zakladatelky školy nemůže svědčit o existenci alternativní vzdělávací koncepce ve smyslu školského práva. Z dostupného popisu daného ocenění navíc nevyplývá, že by bylo uděleno za konkrétní pedagogickou koncepci či systematicky odlišný model vzdělávání, nýbrž za obecně pojatou inovativnost projektu a jeho realizaci. Připustění relevance takových skutečností by navíc vedlo k nepřipustnému nahrazení zákonných kritérií kritérii mimoprávními a subjektivními, což by bylo v rozporu se zásadou legality a rovnosti účastníků řízení. Posuzování žádostí by se tak odvíjelo od mediální reputace jednotlivých subjektů, nikoli od splnění zákonných podmínek, což je zjevně nepřipustné. Žalovaný proto uzavírá, že uvedená argumentace stěžovatele nemůže mít žádný vliv na posouzení věci.

[23] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, posoudil kasační stížnost dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[24] Nejvyšší správní soud předně neshledal namítanou vadu nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] Nejvyšší správní soud *a priori* podotýká, že stěžovatel nemůže jedním dechem tvrdit, že napadený rozsudek městského soudu je nesprávný, nedostatečný a tím i nepřezkoumatelný. Měl-li by být rozsudek nezpůsobilý přezkumu, nelze totiž ani hodnotit jeho zákonnost (či správnost); pouze rozsudek přezkoumatelný lze podrobit meritornímu přezkumu z hlediska jeho zákonnosti a správnosti.

[25] Z ustálené judikatury NSS vyplývá, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)správnou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 1. 6. 2005,

č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75 a ze dne 30. 1. 2014, č. j. 7 As 16/2013-39). Rozsudek městského soudu požadavky přezkoumatelnosti splňuje. Důvody, které městský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění jeho rozsudku zřejmé; soud v něm popsal konkrétní skutkové okolnosti, z nichž vycházel, uvedl úvahy, kterými se řídil, a popsal skutkové i právní závěry, k nimž dospěl. Městský soud ani neopomenul žádnou z relevantních žalobních námitek; dostatečně se vypořádal rovněž se stěžovatelem odkazovanou judikaturou.

[26] Nejvyšší správní soud podotýká, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která znemožňuje věcný přezkum napadeného rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Pokud stěžovatel namítá, že městský soud převzal závěry žalovaného, Nejvyšší správní soud podotýká, že námitky stěžovatele uplatněné v žalobě (potažmo v kasační stížnosti) jsou co do jejich podstaty totožné s námitkami, které stěžovatel uplatnil již před žalovaným, který se s nimi dostatečně vypořádal. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá: „*Je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdloभवě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se soublasnou poznámkou*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS.). Stěžovatel do řízení před městským soudem nevnesl žádné nové argumenty ani neoznačil žádné nové důkazy, jež by mohly vést k jiným skutkovým zjištěním či jinému právnímu posouzení věci.

[27] Nejvyšší správní soud neshledal v napadeném rozsudku pochybení, pro něž by měl tento rozsudek zrušit pro nepřezkoumatelnost. Názor stěžovatele spočívá spíše v nesouhlasu s tím, že jeho žalobním námitkám nebyla přiznána relevance vedoucí ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Pohledem kasačních námitek není rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud sám neshledal důvod nepřezkoumatelnosti, k němuž by byl povinen přihlédnout z moci úřední (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[28] Pokud jde o správnost posouzení právní otázky soudem (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), je třeba vycházet z rozhodné právní úpravy. Žalovaný vede rejstřík škol a školských zařízení podle § 143 odst. 2 školského zákona, přičemž v něm vede údaje o školách a školských zařízení jak zřízených ministerstvem, tak i registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění. Žádost o zápis školy se posuzuje podle § 148 odst. 1 školského zákona a rozhoduje o ní orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení. Důvody pro zamítnutí žádosti jsou uvedeny v odst. 2, 3 a 4 téhož ustanovení. V daném případě žalovaný shledal důvod, pro který nelze žádosti stěžovatele vyhovět, v § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona, podle něhož se žádost po posouzení zamítne, pokud není v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR nebo příslušného kraje.

[29] Dlouhodobý záměr ČR v kapitole 4. Strategie rozvoje regionálního školství, I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, 3. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 3. 2. Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání, písm. b) stanoví: „*V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. ročníků ZŠ do 1. ročníků 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající oborové kapacity. Navýšení kapacity oboru 6letého gymnázia lze zapsat za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole. Výjimečně je možné zapsat obor vzdělávání Gymnázium se sportovní přípravou nebo navýšit jeho kapacitu. Zápis*

pokračování

toboto oboru vzdělávání nebo změna jeho kapacity musí být v souladu s krajskou koncepcí rozvoje sportovního nadání upravenou v krajském dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy daného kraje.“

[30] Dlouhodobý záměr hl. města Prahy v kapitole 6. Plánovaný rozvoj vzdělávání a školství v jeho jednotlivých segmentech, 6.4. Střední vzdělávání, Opatření v oblasti středního vzdělávání stanovená DZ ČR, opatření IV. 1.3 stanoví: „*V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých a 6letých oborů vzdělání bude ze strany HMP podporováno posilování stávajících oborových kapacit, případně zřizování nových kapacit anebo zápis nové školy v souladu s opatřeními IV. 1.1 a IV. 1.2.*“ (tato opatření reflektují demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit – pozn. NSS). Z dlouhodobého záměru vzdělávání hl. města Prahy (str. 60) mimo jiné vyplývá, že s ohledem na demografický vývoj a nedostatek kapacit na čtyřletých gymnáziích (79-41-K/41) bude hlavní město Praha pokračovat v posilování kapacit (zápis nových oborů Gymnázium 79-41-K/41) ve vybraných středních školách. Konstatuje se zde: „*Posilování kapacit oborů vzdělávání Gymnázium ve čtyřletém cyklu je rovněž v souladu se vzdělanostní strukturou na území hlavního města Prahy.*“ Nutno podotknout, že stěžovatel je čtyřletým soukromým gymnáziem (tedy má zapsán obor vzdělání 79-41-K/41); posílení kapacity v tomto oboru vzdělávání neodporuje dlouhodobému záměru ČR a není v rozporu ani s dlouhodobým zájmem hl. města Prahy.

[31] Ústavní soud v nálezu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17, kterým nevyhověl návrhu na zrušení § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona, mimo jiné dlouhodobé záměry označil za strategické plány, které na úrovni celostátní i krajské představují svým obsahem strategické plány střednědobé a dlouhodobé koncepce rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy, přičemž kombinují odbornou i politickou stránku. Ústavní soud závaznost dlouhodobých plánů dovodil ze samotné podstaty § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona, z § 9 školského zákona, z procesních pravidel jejich vzniku a obsahu a z vytýčení základních zásad vzdělávacích potřeb v § 2 odst. 2 školského zákona. Aktuálnost a reflexe změn a nových požadavků na vzdělávání pak zajišťuje časové omezení dlouhodobých záměrů. Ústavní soud vyloučil, že by existence dlouhodobých záměrů porušovala princip dělby moci; zdůraznil i soulad právní úpravy s mezinárodními závazky a judikaturou ESLP (blíže odst. 63-74 nálezu). Ústavní ve výsledku shledal, že zápis do rejstříku škol a školských zařízení podmíněný celostátním dlouhodobým záměrem a krajským dlouhodobým záměrem není neústavní, neboť plošně neznemožňuje vznik nestátních škol a dopadá rovně na státní i nestátní školy. Samotná potencialita zneužití zákonného mechanismu nemůže sloužit jako argument protiústavnosti ustanovení (bod 58 nálezu). Ústavní soud se v dané věci vyjádřil rovněž k omezení vzniku nestátních škol z kapacitních důvodů, jak je užívají některé dlouhodobé záměry. Ani toto omezení podle něj „*ve svém důsledku nepřináší za stávající podoby a zvoleného časového horizontu de facto obecný zánik nestátních škol. Kapacitní důvody tedy v současné situaci představují legitimní kritérium regulace vzdělávací soustavy*“ (bod 62 nálezu).

[32] Jestliže tedy plénium Ústavního soudu akceptovalo ústavnost § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona a současně akceptovalo i zákonnost jím vytýčeného kritéria, ač není stanoveno přímo zákonem, zbývá k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu, zda bylo toto kritérium respektováno. V daném případě bylo rozhodnutí žalovaného opřeno o dlouhodobý záměr ČR. Nejvyšší správní soud konstatuje, že dlouhodobý záměr ČR odpovídá požadavkům stanoveným v § 9 odst. 3 školského zákona i vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv; obsahuje analýzu vzdělávací soustavy a stanovuje na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje na trhu práce, cíle a úkoly pro jednotlivé oblasti vzdělávání, strukturu vzdělávací nabídky, především strukturu oborů vzdělání, druhů, popřípadě typů škol a školských zařízení a jejich kapacitu.

[33] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 3. 2017, č. j. 2 As 312/2017-34, mimo jiné konstatoval: „*Dlouhodobý záměr ČR je strategickým dokumentem vlády, z čehož plynou dva podstatné závěry.*

Jedná se o podkladový materiál nejen odborný, ale má též charakter politického dokumentu. Na rozdíl od plánů operativních či taktických jde o dokument, který stanoví základní směry, kterými se má řešená problematika ubírat ve střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu. Základní zásady v něm vytyčené musí být při rozhodování vždy respektovány (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 As 52/2007-136, závěry tohoto rozsudku byly potvrzeny usnesením Ústavního soudu ze dne 4. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1508/09, i rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva ve věci Soukromá základní škola Cesta k úspěchu v Praze, s. r. o., a Občanské sdružení Škola dětem proti České republice ze dne 22. 11. 2011, č. 8314/10). Rozhodující pro posouzení žádosti o registraci školy či její rozšíření jsou pouze zákonná kritéria, mezi nimiž má určující postavení soulad s dlouhodobými záměry. To plyne z významu vzdělávání a jeho zásad a cílů, plynoucích z § 2 školského zákona. Orgán rozhodující o zápisu školského zařízení do školského rejstříku či jeho změně je povinen zkoumat soulad žádosti s těmito záměry, aniž by byl oprávněn přitom hodnotit jejich obsah; to nepřislouží ani soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 2 As 66/2010-74).“ Nejvyšší správní soud zde rovněž k dlouhodobým záměrům vzdělávání uvedl: „Svou povahou se jedná o strategické dokumenty, jejichž obsah je do značné míry ovlivněn politickou reprezentací (vytyčující cíle a směřování českého školství), a proto nemohou správní orgány ani soudy přezkoumávat jejich „politický“ obsah. Fyzickým a právnickým osobám přímo neplynou z dlouhodobých záměrů práva či povinnosti, nicméně jejich vliv působí při faktickém výkonu veřejné moci, jakož i při vydávání správních rozhodnutí. Pro správní orgány (a v návaznosti na přezkum individuálních správních aktů i pro soudy) jsou dlouhodobé záměry závazné, neboť na jejich podkladě rozhodují v konkrétních případech a vydávají jednotlivá rozhodnutí. Tato závaznost plyne z výše citovaného § 148 odst. 3 školského zákona.“

[34] Soudy mohou a musejí vykládat a hodnotit obsah dlouhodobých záměrů s ohledem na to, aby záměry nezasahovaly do jádra práva na vzdělání (výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 320/2020, bod [42]). Městský soud ústavní konformitu dlouhodobého záměru ČR přezkoumal a dospěl k závěru že opatření (omezení) v něm uvedená jsou ústavně konformní. Jeho závěrům nemá Nejvyšší správní soud co vytknout.

[35] Nejvyšší správní soud podotýká, že ústavně konformní výklad neznamená, že stát nemůže regulovat strukturu vzdělávací nabídky. Cíl snižovat nerovnosti ve vzdělávání považuje shodně s městským soudem za legitimní a ústavně konformní. Dlouhodobý záměr se vztahuje obecně jak na školy tzv. veřejných zřizovatelů, tak i na školy tzv. neveřejných zřizovatelů (soukromé či církevní); nejedná se o diskriminační opatření. Jaké konkrétní opatření stát v dlouhodobém záměru ČR zvolil, pak soudu nepřislouží hodnotit; jedná se o ryze politické a odborné otázky.

[36] Z dlouhodobého záměru ČR vyplývá, že v případě oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium nesmí docházet k žádným zápisům do rejstříku škol a školských zařízení a v případě oboru vzdělání 79-41-K/61 Gymnázium jen za podmínky ekvivalentního současného snížení kapacity oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium na téže škole. Dlouhodobý záměr ČR tak má za cíl dále nezvyšovat kapacity řádných víceletých gymnázií; osmileté obory jsou ještě méně žádoucí než šestileté.

[37] Stěžovatel nemá v rejstříku škol a školských zařízení pro střední školu zapsán obor vzdělání osmileté gymnázium a pro nesoulad s dlouhodobým záměrem ČR mu nemůže být ani zapsán. Nemůže mu být zapsán jako nový obor šestileté gymnázium, neboť tím by došlo k navýšení kapacity víceletých gymnázií, což je v rozporu s dlouhodobým záměrem ČR. Omezení v dlouhodobém záměru není vedeno jen kvantitativním hlediskem. Smyslem je, jak je výslovně uvedeno, snížení nadměrného odchodu žáků ze základních škol, v nichž se plní povinná školní docházka podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Nejedná se tedy o prostý kapacitní důvod, protože pravidlo dlouhodobého záměru ČR není samoučelné, umožňuje realizovat státu jeho vzdělávací politiku - zabránit dalšímu prohlubování nerovností ve vzdělávání.

[38] Stěžovateli tvrdí, že ve vztahu k oborům šestiletých gymnázií dlouhodobý záměr ČR žádnou explicitní úpravu neobsahuje, má tedy za to, že mu tento obor měl být zapsán. Nejvyšší správní soud jeho přesvědčení nesdílí. Stěžovatel nerozporuje, že dlouhodobý záměr ČR výslovně stanoví, že navýšení kapacity oboru šestiletého gymnázia je možné pouze za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru osmiletého gymnázia na dané škole. Nejedná se tedy o situaci absence regulace, ale naopak o konkrétně formulovanou podmínku.

[39] Namítá-li stěžovatel (opakovaně), že dlouhodobý záměr ČR umožňuje zápis oboru vzdělávání 79-41-K/61 Gymnázium, protože výslovně zmiňuje jen pravidlo pro navýšení kapacity daného oboru, nelze jeho izolovaným úvahám přisvědčit. Skutečnost, že dlouhodobý záměr ČR neformuluje ve vztahu k 6letým gymnáziím podrobněji důvody tohoto omezení, neznamená, že by šlo o obsahově neutrální či technické pravidlo. Uvedené omezení je nutno vykládat v kontextu celkové koncepce regulace víceletých gymnázií, kterou dlouhodobý záměr ČR sleduje, přičemž z této koncepce je zřejmé, že cílem je regulace rozsahu a struktury víceletých gymnázií jako celku, a to bez ohledu na to, zda se jedná o obory osmileté či šestileté. Rozdílná míra explicitnosti odůvodnění u jednotlivých typů gymnázií proto nemění skutečnost, že sledovaný účel je v obou případech shodný. Tento výklad je ostatně v souladu i s širšími koncepčními dokumenty vzdělávací politiky státu, zejména se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, která akcentuje potřebu vyvážené struktury vzdělávací soustavy a zamezení prohlubování nerovností ve vzdělávání. Regulace kapacit víceletých gymnázií je přitom jedním z nástrojů k dosažení těchto cílů. Pokud je tedy stanovena přísná podmínka pro navýšení šestiletého oboru vzdělávání 79-41-K/61 (snížením kapacity oboru vzdělávání osmiletého gymnázia), argumentem *a minori ad maius* nelze dospět k jinému závěru, než, že tato podmínka musí být uplatněna již pro samotný zápis tohoto oboru; nový zápis totiž již sám o sobě představuje navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků příslušného oboru vzdělávání.

[40] Nutno podotknout, že právo na vzdělání, které stěžovatel opakovaně zmiňuje, nezakládá nárok na zápis konkrétního oboru vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení. Ani otázka poptávky po konkrétním typu vzdělávání nemůže být rozhodující. Dlouhodobý záměr je strategický dokument, jehož cílem se systémově regulovat strukturu vzdělávací nabídky na základě analýzy vzdělávací soustavy, nikoli reagovat na aktuální zájem některých rodičů. Pravidlo dlouhodobého záměru ČR omezující zápisy víceletých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení má bránit dalšímu prohlubování nerovností ve vzdělávání. Z pohledu regulace vzdělávací soustavy není na zápisu příslušných oborů vzdělání požadovaných stěžovatelem veřejný zájem; přáním a představám stěžovatele či rodičovské veřejnosti nelze dávat takovou váhu, jaké se dožaduje, pokud zákonodárce určil podmínky, za kterých se zápis provádí. Jak již bylo řečeno, navýšení kapacity víceletých gymnázií (byť odůvodněné zvýšenou poptávkou) jde přímo proti legitimnímu cíli dlouhodobého záměru ČR, kterým je snížení nadměrného odchodu žáků ze základních škol; cílem dlouhodobého záměru ČR je stabilizace základního vzdělávání, nikoli jeho oslabení, k čemuž by zápisem nových oborů nepochybně došlo. Nejvyšší správní soud nad rámec uvedeného podotýká, že stěžovatel klade důraz na kladné doporučení jeho žádosti ze strany Rady hl. m. Prahy, nicméně ze záznamu schvalovacího procesu ze dne 3. 2. 2025 založeného ve spise se rovněž podává, že stanovisko krajského úřadu (magistrát hl. m. Prahy) zní: „MHMP nesouhlasí a nedoporučuje žádosti vyhovět.“

[41] Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítá nedostatečně zjištěný skutkový stav, žádost dle něj nebyla posouzena individuálně s přihlédnutím k jím uvedeným specifickým výuky [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel se v podstatě domáhá „překlopení“ kvalitativního kritéria do kritéria kapacitního. Jeho námitky ve skutečnosti nesměřují proti rozsahu zjištěného skutkového stavu, nýbrž proti právním závěrům, které z něj žalovaný

dovodil. Samotná polemika se způsobem právního hodnocení však nemůže založit porušení § 2 odst. 4 správního řádu. Námitce stěžovatele, že žalovaný neposoudil všechny konkrétní skutkové a právní okolnosti případu a postupoval v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, nelze přisvědčit. Z obsahu správního spisu i z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že žalovaný vycházel ze všech relevantních podkladů, včetně obsahu žádosti stěžovatele, příslušných dlouhodobých záměrů i stanovisek dotčených subjektů, a tyto skutečnosti v rozhodnutí explicitně zohlednil. Nelze proto tvrdit, že by rozhodnutí bylo vydáno bez posouzení konkrétních okolností případu.

[42] Ministr v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně vysvětlil vztah dlouhodobého záměru ČR a dlouhodobého záměru hl. města Praha, vypořádal se dostatečně přesvědčivě rovněž s otázkou ústavní konformity jednotlivých dlouhodobých záměrů a jejich vzájemných vztahů, rovněž se vyjádřil a vyhodnotil vyjádření Rady hl. města Prahy s tím, že toto stanovisko nemůže překonat nesoulad žádosti s dlouhodobým záměrem ČR, neboť názoru územního samosprávného celku není možno dát větší váhu než dlouhodobému záměru ČR, neboť okolnosti případu to v tomto případě nevyžadují.

[43] Stěžovatel v kasační stížnosti fakticky nezpochybňuje, že by další konkrétní relevantní kvalitativní kritéria existovala a byla v řízení opomenuta, ale namítá obecně, že měla být hodnocena i „další“ kritéria. Takto formulovaná námitka však postrádá konkrétní obsah a není způsobilá zpochybnit zákonnost správního rozhodnutí ani napadeného rozsudku městského soudu. Jak již zdůvodnil žalovaný, potažmo městský soud, stěžovatelem uváděné prvky jeho vzdělávací koncepce nepředstavují systematicky odlišný vzdělávací model, ale naopak odpovídají požadavkům, které právní řád a koncepční dokumenty kladou na všechny poskytovatele vzdělávání. Nelze souhlasit ani s tvrzením stěžovatele, že by žalovaný či městský soud vymezili alternativní vzdělávání jako uzavřený okruh pouze několika konkrétních pedagogických směrů. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani napadeného rozsudku takový závěr nevyplyvá. Uvedené směry byly uváděny toliko jako typické příklady systematicky odlišných vzdělávacích koncepcí, nikoli jako taxativní výčet. Rozhodující pro posouzení existence alternativní vzdělávací koncepce není formální přihlášení se k určitému pedagogickému směru, ale materiální hledisko spočívající v tom, zda se jedná o koncepčně ucelený a systematicky odlišný přístup ke vzdělávání oproti hlavnímu vzdělávacímu proudu.

[44] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se žalovaný, potažmo městský soud jakkoli odklonili od stěžovatelem odkazovaného rozsudku NSS sp. zn. 10 As 320/2020, který akcentoval závěry Ústavního soudu vyslovené ve výše citovaném nálezu, že kapacitní důvody jsou legitimním kritériem regulace vzdělávací soustavy, neznamená to však, že mohou být kritériem jediným. Podstatný závěr rozsudku desátého senátu spočíval v tom, že správní orgány se nesmí omezit pouze na kapacitní hledisko a v případě, kdy jsou z okolností věci myslitelné i jiné (kvalitativní) aspekty, musí správní orgány posoudit i je. Městský soud shodně s žalovaným na základě tohoto závěru rozsudku NSS dospěl k závěru, že rozhodnutí ministerstva bylo dostatečně odůvodněno, neboť ministerstvo se nezabývalo pouze souladem žádosti s dlouhodobým záměrem ČR z kapacitního hlediska, ale při svém posouzení věci zohlednilo i další stěžovatelem snesené důvody uvedené v žádosti.

[45] Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky důvodnými. Městský soud se přezkoumatelným způsobem vypořádal se všemi námitkami, které stěžovatel uplatnil, při posouzení věci vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, který posoudil v souladu se zákonem, nikterak ve svých úvahách nevybočil ani z rámce relevantní judikatury. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

pokračování

[46] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady přesahující rámce jeho správní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2026

L. S.

JUDr. Lenka Matyášová v. r.
předsedkyně senátu